

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا
الْبَيْعَ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٩١﴾ فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ
وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: مَنْ تَوَضَّأَ فَأَحْسَنَ الْوُضُوءَ، ثُمَّ أَتَى الْجُمُعَةَ، فَاسْتَمَعَ وَأَنْصَتَ،
عُفِّرَ لَهُ مَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجُمُعَةِ، وَزِيَادَةُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ، وَمَنْ مَسَّ الْحَصَى فَقَدْ لَغَا

Muhterem Müminler!

Bu günkü hutbemizin konusu Cuma ve hutbe adabları hakkında olacaktır.

Cuma namazları bizlerin diğer mümin kardeşlerimizle bir araya gelip cemaat halinde ibadet ettiğimiz, ilim irfan ve değerlerimizi öğrendiğimiz bayramımızdır. Şüphe yok ki cumanın birtakım hüküm ve edepi vardır ve bizler bu adaplara riayet ettiğimiz sürece menfaat ve fayda görürüz. Rabbul alemin ayeti kerimede şöyle buyuruyor: **Ey îmân edenler! Cuma günü okunan ezan ile cuma namazına çağrıldığınız zaman alışverişi bırakarak, hemen Allah'ı zikretmeye koşun. Bilmeniz gerekir ki bu sizin için daha hayırlıdır. Namazı kıldıktan sonra da yeryüzüne dağılın ve Allah'ın lütfundan nasibinizi arayın. Allah'ı çok zikredin ki kurtuluşa eresiniz.** (Cuma, 9/10)

Peygamber Efendimiz Aleyhisselam şöyle buyuruyor: **“Bir kimse cuma günü boy abdesti alarak elinden geldiğince temizlenir, saçını sakalını yağlayıp tarar veya evindeki güzel kokudan süründükten sonra câmiye gider, fakat orada yan yana oturan iki kimsenin arasını açmaz, sonra Allah Teâlâ'nın kendisine takdir ettiği kadar namaz kılar, daha sonra sesini çıkarmadan imamı dinlerse, o cumadan öteki cumaya kadar olan günahları bağışlanır.”** (Buhârî, Cuma 6)

Geçerli bir mazereti olmadığı halde Cuma namazını ihmal etmek büyük bir günahdır. Peygamber Efendimiz Aleyhisselam bu konuda bizi şöyle uyarır: **“Her kim önemsemediğinden dolayı Cuma namazını üç defa terk ederse kalbi mühürlenir.”** (İbn Mâce, İkamet, 93)

Mescide, Cuma ve toplum içine girmeden evvel gusül almayı, temiz ve güzel elbiseler giymeyi, ağız ve diş temizliği yapmayı, ter, soğan sarımsak gibi kerih kokulardan sakınmak ve korunmak gereklidir. Mescide gelindiğinde müsait bir yere kimseye eziyet vermeden adablı bir şekilde oturmayı, ayakları kibleye, kuranı kerime ve dini kitaplara ve büyüklere karşı uzatmamayı, mescitte dünya kelamı konuşmamayı, zikir, sohbet ve ders halkalarının huşu ve

ortamını bozacak davranışlardan uzak durmayı dinimiz bizlere emir ve nasihatte bulunmaktadır.

Muhteremler kardeşlerim!

Bu mübarek günde, dikkat etmemiz gereken diğer bir husus ise Cuma hutbesidir. Özellikle son zamanlarda hutbe okunurken yaygın hale gelen bazı yanlış ve hataları hatırlatmak isterim. Unutmayalım ki hutbeyi dinlemek vaciptir. Hutbe, kimseyle konuşmadan ve başka bir şeyle de meşgul olmadan dinlenilmesi gerekir. Hutbe, nasihat, hatırlatma ve uyarıdır. Hutbe aynı zamanda Cuma namazının bir şartıdır. Tıpkı namaz gibidir. Namazda yasak olan her şey hutbede de yasaktır. Nasıl ki namazda selam verilmez, alınmaz, konuşulmaz, sağa sola bakılmaz aynen hutbe okunurken de bu hükümler geçerlidir. Hutbe okunurken konuşmak, Salavat getirmek, tesbih ve zikir çekmek, selam verip, almak tahrimen mekruhtur. Hutbe esnasında namaz kılınmaz, telefonla veya başka bir şeyle meşgul olunmaz. Hatta yanındaki konuşan birine *“sus, konuşma”* tarzında elle işarette dahi bulunulmaz. İmam hutbede sesli dua yaparken eller kaldırılmaz ve amin de denmez. Hutbe bitene kadar adablı bir şekilde oturulur ve hutbe dinlenilir. Herkim ki hutbe okunurken bunları yaparsa günah işlemiş ve cumanın faziletinden mahrum kalmış olur.

Üzülerken ifade etmek gerekir ki cumanın ve hutbenin ruhuna aykırı bu tür söz konusu davranışlar Müslümanlar arasında gittikçe yaygınlaşmaktadır.

Hâlbuki Resul-i Ekrem (s.a.v) hutbe esnasında yanında konuşan arkadaşını ikaz etmeyi dahi hoş karşılamamış ve bu konuda ümmetini şöyle uyarmıştır: **“İmam, cuma günü hutbe okurken yanındaki konuşan arkadaşına “sus” dersen, sen de onun gibi boş bir iş yapmış olursun.”** (Müslim, Cuma, 11.)

Muhterem kardeşlerim! Hutbenin, namazın bir parçası olduğunu unutmayalım. Hutbe esnasında ilgi ve alakamızı sadece hutbeye verelim. İbadetlerimizin adap ve ahkamına uymayan davranışlardan sakıyalım. Duaların kabul olduğu bu mübarek vakitlerde zihnimiz ve kalbimizi zikirle meşgul edelim.

Hutbemi Peygamber Efendimizin şu müjdesiyle bitiriyorum: **“cuma günü öyle bir an vardır ki kul o anda Allah'tan bir şey dilerse, Allah ona isteğini mutlaka verir.”** (Tirmizî, Cuma, 2)